

ROZSTANIA OBITUARIES

DR STEFANIA POKORNY

(10.X.1899–2.XI.1988)

Stefania Pokorny urodziła się 10.X.1899 roku w Sądowej Wiszni koło Lwowa. Szkołę powszechną oraz Seminarium Nauczycielskie ukończyła we Lwowie. Po złożeniu egzaminu dojrzałości podejmuje pracę w szkole powszechnej. Wykonując zawód nauczycielski, jednocześnie pracuje w charakterze asystentki-wolontariuszki w Zakładzie Biologii ogólnej u prof. Rudolfa Weigla, prowadząc badania nad etiologią tyfusu plamistego. W tym samym czasie rozpoczyna studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Jana Kazimierza. Słucha wykładów, między innymi, prof. Seweryna Krzemienińskiego oraz prof. Stanisława Kulczyńskiego. Dyplom magistra filozofii w zakresie botaniki otrzymuje dnia 30.VI.1938 roku za pracę pt. *Stanowisko systematyczne workowców*. W czasie okupacji bierze czynny udział w organizacji i tajnym nauczaniu na poziomie szkoły powszechnej i średniej. Po ewakuacji ze Lwowa w 1946 roku mieszka w Częstochowie. Nawiązuje ponowny kontakt z prof. R. Weiglem. W Zakładzie Bakteriologii Ogólnej Uniwersytetu Jagiellońskiego kontynuuje wcześniej rozpoczęte badania. Względy rodzinne uniemożliwiają dalszą Jej

pracę. W roku 1948 przedkłada Radzie Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego rozprawę doktorską pt. *Biologia wszy Pediculus humanus corporis w hodowli laboratoryjnej jako pożywki dla Rickettsia prowazekii*, na podstawie której 8 października 1949 otrzymała stopień doktora filozofii w zakresie biologii.

Okres pobytu w Częstochowie charakteryzuje się wytężoną pracą dydaktyczną. Ta dziedzina działalności pochłaniała Jej wiele czasu, siły i energii. Uczy w Państwowym Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli, Technikum Górnictwa Rud, następnie wykłada w Wyższej Szkole Ekonomicznej, a w trakcie jej likwidacji podejmuje pracę w Studium Nauczycielskim na kierunku biologii, gdzie pracuje do chwili przejścia na emeryturę tj. do 31.VIII.1969 roku. Na dwa miesiące przed tą datą obchodzi jubileusz 50-lecia pracy w zawodzie nauczycielskim.

Wyboru swojej drogi życiowej dr Stefania Pokorny dokonała wyjątkowo trafnie. Zawód, który wykonywała był pasją Jej życia. Obowiązki wobec nauki i szkoły spełniała z wyjątkową sumiennością. Mając wszechstronne wykształcenie, zawsze pozostawała wierna botanice. Talent dydaktyczny, głęboka wiedza, staranność przygotowania, przejrzystość konstrukcji i prezentowany aktualny stan wiedzy sprawiały, że zajęcia prowadzone przez Nią były zawsze bardzo interesujące i cechował je wysoki poziom. Na szczególną uwagę zasługują zajęcia terenowe, które uczyły nie tylko umiłowania ojczystej przyrody, jej ochrony, ale także miłości do ojczystego kraju. Ścisły kontakt z botanikami wrocławskimi, między innymi z prof. J. Mądalskim i doc. A. Nespakiem, owocował korzyściami dla słuchaczy Studium Nauczycielskiego (wykłady, zajęcia terenowe, pomoce naukowe itd.), jak również dla samej Pani Doktor, prowadzącej badania florystyczne na Ziemi Częstochowskiej. Wyniki badań przekazane zostały do Katedry Botaniki Farmaceutycznej Akademii Medycznej we Wrocławiu, a ciekawsze opublikowane.

Warto jeszcze wspomnieć o jej pełnej zaangażowania działalności w Lidze Ochrony Przyrody, Polskim Towarzystwie Przyrodników im. M. Kopernika i Opolskim Towarzystwie Przyjaciół Nauki. Własne zainteresowania starała się zaszczepić uczniom, słuchaczom i studentom.

W tym krótkim wspomnieniu trudno przedstawić pełny zyciorys i całość dokonań, które były udziałem skromnego, pracowitego, cenionego i obowiązkowego pedagoga i badacza, zawsze wiernego ideałom ogólnoludzkim. Pozornie oschła i surowa, była pełna życzliwości, delikatności i wyrozumiałości dla ludzi. Własną pracą ponad przeciętność, zaangażowaniem i entuzjazmem do wszystkiego co robiła, dostarczała najlepszych wzorów do naśladowania.

Zmarła 2.XI.1988 roku w Częstochowie, gdzie została pochowana na cmentarzu św. Rocha, żegnana przez przyjaciół, znajomych oraz liczne grono wycho-

wanków ze szkół różnych szczebli, w których było Jej dane pracować.

Grażyna H. TOMASZEWICZ (CIANCIARA)
Jan T. SICIŃSKI

DOC. DR ZOFIA ZALEWSKA Pracownik Działu Bursztyńów Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, członek zwyczajny PTB, ur. 20.V.1903 roku, zm. 8.XII.1987 roku.

PROF. DR ZYGMUNT TOBOLEWSKI

(29.I.1927–16.VIII.1988)

Urodził się w Grodzisku Wielkopolskim, zmarł w Poznaniu. Wybitny lichenolog, od studiów aż do śmierci związany z Uniwersytetem Poznańskim. Autor 80 publikacji naukowych, wśród których najbardziej znane to flora *Porosty polskie* (wspólnie z J. Nowakiem) oraz 9 zeszytów serii III – *Porosty (Lichenes) w Atlasie rozmieszczenia roślin zarodnikowych w Polsce*, którego był współredaktorem.

Pełniejsze wspomnienia ukazały się w kilku czasopiśmie: M. Olech. 1988. „In memoriam: Profesor Zygmunt Tobolewski, Ph. D”. *Graphis Scripta* 2(2); L. Lipnicki. 9.IX.1988. „Profesor Zygmunt Tobolewski”. *Ziemia Gorzowska* 37(444), rok IX; S. Cieśliński, M. R. D. Seaward. 1990. „Zygmunt Tobolewski 1927–1988”. *Herzogia* 8: 433–438; *Atlas rozmieszczenia roślin zarodnikowych w Polsce*, ser. III, zes. IX, (1988) [nota od redakcji].

R. W-B.

ROCZNICE, JUBILEUSZE ANNIVERSARIES, JUBILEES

DR STANISŁAWA PAWŁOWSKA
(22.VI.1905–20.IV.1985)
W 5 ROCZNICĘ ŚMIERCI

Dr Stanisława Pawłowska
(22.VI.1905–20.IV.1985)

– in 5th anniversary of her death

W bieżącym roku mija piąta rocznica śmierci dr Stanisławy Pawłowskiej. Przyszła na świat 22 czerwca 1905 roku jako córka Jana Bulandy, nauczy-

ciela gimnazjalnego w Tarnowie. Tam też ukończyła szkołę średnią, składając egzamin dojrzałości 18 czerwca 1924 roku. W roku 1933 ukończyła studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, uzyskując dyplom nauczycielski ze specjalnością w dziedzinie botaniki i zoologii. Dwa lata wcześniej (1931) w czasie studiów zawarła związek małżeński z Bogumiłem Pawłowskim, wówczas docentem UJ.

W latach 1945–1947 pracowała jako asystentka w kierowanym przez prof. W. Szafera Instytucie Botaniki UJ. W następnych latach (1948–1950) jako asystentka-wolontariuszka przy tymże Instytucie, korzystając ze stypendium Komitetu dla Popierania Twórczości Naukowej i Artystycznej, wykonała pracę nt. *Stanowisko systematyczne i rozmieszczenie geograficzne śledziennicy alpejskiej*, na podstawie której uzyskała w 1951 roku tytuł doktorski. Równolegle opracowała rodziny *Crassulaceae* (gruboszowate) i *Saxifragaceae* (skalnicowate) do VII tomu *Flory Polskiej*. W roku 1952 ukazała się jej do dziś aktualna praca pt. *Endemiczne gatunki roślin w Polsce i ich ochrona*. W latach 1951–1954 wykłada geografii roślin w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. W roku 1953 zostaje zatrudniona w nowopowstałym Instytucie Botaniki PAN, gdzie pracuje do roku 1975, tj. do przejścia na emeryturę.